

főlslegességét hirdette. Számára szép volt az a város, amelyben az emberek éppen csak laknak, szép volt az a hegy, amelyet elhordtak, szép volt az a folyó, amelyet betömtek.

Ceaușescu elvtárs esztétikája azt írta elő, hogy egyforma házakban egyforma emberek lakjanak, egyforma ruhát öltsenek, egyformán értsenek az orvostudományhoz, a vízvezeték-szereléshez és a levélhordáshoz. Sőt, mindenki legyen orvos, vízvezeték-szerelő, és maga hordja haza a saját leveleit.

Templom csak olyan kell, amelyben ő van az oltárképen, mozi csak olyan, ahol az ő titáni munkáját vetítik.

Ez az esztétika egységes, logikus, de talán bírálható is.

Azt azonban a legrosszabb indulatú rágalmozó sem állíthatja, hogy nem valósult meg a tekintélyes része.

SZÖRÉNYI LÁSZLÓ

Keresztút

Babit — igazán — először fürdőlepedőben láttam. Azért hívatott fel magához, hogy segítsen felkészülését a bölcsészkarra. Diszkrétan csepegett, de a fürdőlepedőben is emlékeztetett arra a spanyol cigánylányra, aki két héttel korábban, egy ellenzéki jelmezbálon, ahol kis — némileg allegorikus, ám élvezhetetlenül ellenszenves — színdarab előadása után a tágas és szülőmentes lakásban a közönség barátkozni kezdett egymással; szóval ott, kacéran félrelentette hosszú kivágású fekete szoknyáját, és zsebkendőjét a harisnyájából húzta elő. Készültünk tehát Csokonaiból; abban az évben főleg ő volt várható mint tétel, évfordulója volt.

Utána lassan ereszkedtünk le a Bartók Béla úton; lejtő ez, persze, a század elején és még később is az volt, a gyermekkoromban tanulmányozott térképek tanúbizonysága szerint, nagyjából egyenletesen lejtett a Sósfürdőtől a Sárosfürdőig; előbb termelői borkimérés található, híres akkoriban fokhagymás piritósáról és nyáron is bundát viselő, kövér lánykereskedőiről, utána katonák állnak, őrzik a kémközpont államtitkait, hajdani nékoszos vezérőrnagy a parancsnok, de most mindez nem érdekel, néha megfogom — mintegy véletlenül — Babi könyökét.

Csacsog. Ipari kiállítás van Pesten, ő angolul tolmácsol, üzletembereknek, nyáron készül Olaszországba. Azután — talán, vágyik oda is — Amerikába. Tanácsokat adok neki; apaiak, óvatosak. Ne kábítószerezzen. Ha csoportszexbe keveredik, vigyázzon a négerekre. (Főleg, ha háló van kifeszítve a terem mennyezetére; Géczy Jánost olvasok éppen). Kacag.

Én is indulok Olaszországba. Terveket kovácsolok: Bécsben találkozunk, viszem magammal. *Muggiába* kell mennünk! Idillikus halászkikötő a Trieszti-öböl partján, csupasz homlokzatú velencei temploma a S. Giovanni in Bragorára emlékeztet, fogunk fürödni a tengerben, eszünk kagylót, kéz a kézben andalgunk stb. (Ottlikos és útikalauz-romantikám erotikus fülleedségben bontakozik.)

Pénzt kell szerezni. Pénz nincs. Festőbarátom nagylelkű ajánlattal jön: neki több kiállítása volt Olaszországban, képeit rengeteg kiállítóterem tulajdonosa ismeri, ad képeket, összetekerve, juttassam ki, adjam el, lesz pénzem.

Babi segít, Babi tanácsot ad. Van egy svéd milliomos, most tolmácsolt neki, az viszi ki Bécsbe. Adjam oda a képeket, majd ő kicsempészi, a svéd kocsiját nem nézik a vámosok.

Megérkezem Bécsbe. A találkozást Goethe szobrához tettük. Babi sehol. Várok, várok, eszembe jut a vicc orosz katonája, aki áll a szobor előtt és így szól: — Ágá, vot Siller. Pa-pa-pa-pam!!! (Ez utóbbi az V. szimfónia kezdőakkordja.)

A címet elfelejtettem megkérdezni, annyit tudok csak, hogy Babi valahol a VIII. kerületben lakik, a nagyanyjánál. Poirot módszerét megszágyenyítő nyomozással eljutok egy hosszú utcába, minden magyar címre becsöngetek, azt hiszik, ávós vagyok, egy férfi megsajnál, ismeri a nagymamát, eligazít.

Babi meglepve kijön, forrón átöleljük egymást, c'est l'amour. L'amour propre. Le propre amour. Stb. Holnap találkozunk Bécs mellett, egy domonkos kolostornál, ahol középkori freskók, kerengő...; útikalauzi szerelmem ismét teljes lánggal lobog.

Másnap korán érek a tetthelyre. Előtte még megnézek a környéken egy lovagvárat, meredek lejtő fűvén kell átgázolni hozzá, benne freskómásolatok a Minnesängerek korából. Majd a kolostor elé!

Babi jön. Lassan, a lépcsős lejtőn sétálva. Könyökét is fogja, de nem csak a könyökét, a svéd milliomos. A keresztutat nézték meg, a kolostor melletti dombon. Kölcsönös bemutatkozás. „Nagyon okos fiú” — dicsér meg Babi. — „Mindent tud, ő fogja megmutatni a kolostort.” Megmutatom, különösen hosszasan ecsetelve egy-egy, kínzást ábrázoló jelesebb képet.

Talán egy percre maradtunk magunkra. — „Jössz velem Muggiába?” — „Nem. A svéd elvisz Monte Carlóba.” Utána hosszan nézegetem, egyedül, a keresztút stációit.

Triesztben a képáros nem vett tőlem egyetlen képet sem, a festő otthagytott gatyáit és játékvonatait viszont — két bőröndbe csomagolva — velem küldte haza. (A képakasztó rudak hazacipelését, nagy nehezen, elhárítottam.)

Muggiában tényleg velencei a templomhomlokzat. A tengerben senki sem fürdik, a közeli olajfinomító büdös simasággá változtatta a tengert. Trieszt és Muggia között harcias olasz és jugoszláv irredenta feliratok virítanak.

Gubbasztok, egy hónapig, egy kisvárosban. Jön a posta. Babi küld magáról egy automatában készült képet: arca kétséget árul el. A levél: „A svéd nem vitt el Monte Carlóba. Mit tegyek? Hazamegyek.” Nézem, nézem, értékelem a gyorsaságot, amellyel az automata négyes villanása közben arckifejezést tudott változtatni.